

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Ban dr. Drago Marušič o združitvi občin

Ker bo nova združitve občin globoko posegla v bodoče samoupravno življenje dravske banovine in ker vlada za to moderno upravno reformo v naši javnosti veliko zanimanje, smo se obrnili na g. bana dr. Drago Marušiča, naj bi nam dal nekaj svojih misli o teh važnih vprašanjih. G. ban se je tej naši želji ljubeznivo odzval in odgovoril na urednikova vprašanja sledeče:

Ko je stopil v veljavo že dolgo in težko pričakovani novi občinski zakon, ki naj bi tudi v občino kot temeljno upravno edinico prinesel ono enotnost, ki je potrebna za enotno upravljanje in za konsolidacijo države, je nastala za dravsko banovino prva in najnujnejša potreba, da svoje male občine združi v močne edinice in se s tem prilagodi ostalemu delu države, ki take edinice večinoma že ima.

Združitve malih občin

Združitve naših malih občin se je morala izvesti; kajti ne samo draga, naravnost nemogoča bi bila v mali občini uprava, kakršno predvideva novi zakon, nemogoča bi bila že sestava upravnih organov, nemogoče volitve itd.

Združitve občin v dravski banovini se je izvedla z uredbo gospoda ministra notranjih poslov, ki jo objavlja »Službeni list kraljevske banske uprave« z dne 12. septembra 1933. Kakor je iz uredbe takoj jasno, združitve ni izvedena v vsem onem obsegu, ki bi bil s širšega vidika enotnosti javne uprave v državi potreben in ki bi točno ustrezal novemu zakonu.

Tradicija občin in želja naroda

Vpoštevala se je izrazita izoblikovanost terena, ki v dravski banovini največkrat sama diktira meje občine, vpoštevala pa nemalo tudi stoletna tradicija prebivalstva, ki mu je mala občina k sreči prirasla, ker mu je tako zelo blizu. Uredba predstavlja zato kompromis med zahtevu zakona in željo naroda. Zelo se je pazilo tudi na ohranitev mej upravnih in sodnih srezov ter zlasti mej katastrskih občin, da se ne oškodujejo interesi ostalih upravnih enot in da se prebivalstvo v sedanjih krizi obvaruje visokih stroškov, ki so z delitvami katastra neobhodno zvezani.

Razporeditev občin v uredbi je rezultat temeljito započetega ugotovitvenega dela, ki pa se je moralo radi nenadno odrejenih občinskih volitev naglo skončati. Še v zadnjih dneh je bilo stavljenih mnogo novih predlogov, ki se seveda niso mogli dovolj temeljito obravnavati. Tako utegne uredba vsebovati marsikatero grupacijo, ki ne bo v vsakem oziru ustrezala željam vsega prebivalstva ali pogojem dobre občinske uprave.

Ni namere, da bi razporeditev občin, kakršno prinaša omenjena uredba, morala neizpremenjena držati za cele generacije. Prestati mora, kakor vsaka velika upravna reforma, svojo poizkusno dobo, v kateri se bo videlo, kako se je ta ali ona nova formacija obnesla. Videti se mora, ali je občinsko upravo dvignila, davčna bremena znižala, skratka ali ustreza prebivalstvu in državi ali ne.

Za spremembo je čas tri leta

Do volitev je pač vsaka izprememba izključena, ker bi preveč motila volilni postopek in povzročila nered. Po volitvah pa so izpremembe možne in sicer v dobi od 14. decembra t. l. dalje skozi tri leta še z uredbo ministrstva notranjih poslov na podlagi sklepov prizadetih občin, do 13. decembra t. l. pa celo, če občine niso medseboj edine. Izpremeniti se more še ime nove občine, popraviti se morejo še njene meje, možna je pa tudi še čisto nova grupacija, ako bi se izkazala sedanja za neumestno. Takoj po volitvah se bo razpravljalo tudi o sedežih novih občin, ki doslej sploh še niso določeni. Svoj začasni sedež ima nova občina na sedežu one stare občine, katere naloga je, da novo občino organizira in izvede volitve njenega odbora.

Krajevni zbori

Razumljivo pa je, da izprememba sedanjih grupacij ne bo mogla iti tako daleč, da bi se prav male občine, ki absolutno niso kos nalogam sodobne občinske uprave, izločile iz skupine tako, da bi ostale samostojne. Za tako izločitev tudi ni razloga; kajti vse svoje posebne interese bodo mogle uveljaviti v krajevnih zboreh, kakršne predvideva novi zakon v VIII. poglavju in v katerih bodo tudi najmanjše edinice v okviru velike občine našle to, kar so sedaj imele v svoji mali občini.

ski upravi. Obdržati bodo mogle svoje premoženje in ga samostojno upravljati; samostojno bodo upravljale vse svoje lokalne zadeve, samostojno gradile javne naprave krajevnega pomena (vodovode, kapnice itd.), še celo lasten proračun in lastne doklade bodo mogle imeti, torej svoje lastno gospodarstvo, razbremenjeno državnih (prenesenih) poslov, ki se vsi koncentrirajo v občinskem uradu. Svobodno izvoljeni krajevni starešina bo tvoril v veliki občini potrebno vez med občinsko upravo in občani. On ne bo opravljal samo posle ožje krajevnje zajednice, temveč tudi posle občinske uprave za dotične kraje. On bo pomožni organ župana; v njegovem imenu bo izvrševal sklepe občinskega odbora, opravljal tekoče občinske posle, kolikor zadevajo dotični okoliš, izdajal potrdila (n. pr. živinske potne liste) in sploh uradoval v stvareh, v katerih povprečno občan občinski urad največkrat rabi. S tem bo tudi v največji občini skržena razdalja med občino in vasjo na minimum in vaščanu olajšano občevanje z uradi. Samostojno in vezan samo na sklepe krajevnega (podobčinskega) zbora pa bo upravljal premoženje podobčine in izvrševal njen posebni proračun. Seveda ta široka dekoncentracija občinske uprave ne bo smela iti tako daleč, da bi bilo na škodo enotnemu upravljanju občine in da bi se zaželjeni učinek komasacije s tem količkaj zmanjšal.

Uverjen sem, da se bo prebivalstvo dravske banovine, ki se po večini do danes še ni moglo dovoljno upoznati z vsemi smernicami novega zakona o občinah, kaj kmalu vživele v nove razmere in hitro spoznalo prednosti velike občine z njeno solidno upravo ter da bo tako v občinski kakor v podobčinski upravi z vnemo delovalo, v korist svojo in v korist države, ki bo z organizacijo novih občin storila zopet velik korak do svoje končne dograditve.

Občinske volitve in „politika“

Za občinske volitve vlada, kakor se kaže, vedno večje zanimanje, zlasti na deželi, kar je tudi popolnoma naravno, kajti baš pri občinskih volitvah vidi vsakdo, za kaj pravzaprav gre: gre za občinsko gospodarstvo ali še bolj po domače povedano: gre za denar, za denar občinskih davkoplačevalcev in za prav nič drugega!

Že po starem, še bolj pa po novem občinskem zakonu čaka nove, velike občine silno širok gospodarski delokrog. Za vsako gospodarstvo in za izvršitev vsakega, še tako

neznatnega javnega dela pa je treba denarja, ki ga morajo zložiti občinarji iz svojih žepov v občinsko blagajno v obliki občinskih doklad. S tem denarjem morajo pa znati občinske uprave pametno in razumno gospodariti, po pravilu, da dosežejo s čim manjšimi izdatki čim večji uspeh.

Z občinskim denarjem pa more dobro gospodariti samo tisti, ki je tudi sam na svojem domu pameten in dober gospodar, potem tisti, ki je tudi v svojem zasebnem življenju do skrajnosti pošten in neomadeževan in pa tisti.

ki se zaveda, da je občinski denar namenjen in plačan za splošne občinske potrebe in ne za »zaslužek« raznih »političnih« in drugih »prijateljčkov«, kakor se je to baje godilo nekdanj na Dunaju. Poleg tega je razumljivo, da mora biti občinski odbornik mož, ki se nikogar ne boji in za katerega je merodajna pri vsem njegovem dejanju in nehanju samo njegova vest in njegovo poštenje, nikdar pa ne kakšen pritisk ali pa celo strah pred kom drugim!

Vsem tem zahtevam pa zlasti na deželi nihče ne ustreza tako kakor dober in pameten kmet! To naj imajo kmetški volilci pred očmi, pa bodo gotovo sestavili take kandidatne liste, ki bodo vseč vsem poštenim ljudem. In poštenih ljudi je še dosti med nami!

Mnogo govore ljudje sedaj tudi o »strankah«. Naj nam bo dovoljeno, da tudi v tej zadevi povemo ne samo svoje mnenje, ampak da ponavljamo v prvi vrsti to, kar določa zakon:

Po zakonu nimamo več starih političnih

strank. Po zakonu, torej »pravno« ni več ne nekdanjih liberalcev, ne klerikalcev in sploh nobene stranke ne. Po zakonu je doslej priznana samo ena stranka: jugoslov. nacionalna stranka. Če nam bo bodočnost prinesla še kaj strank, tega danes še ne vemo. Zakon pa pravi, da volitve niso vezane na nobeno stranko in tudi ne smejo biti vezane, ampak zakon pozna samo kandidatne liste po osebah, n. pr. kandidatna lista Toneta Gabra ali Jožeta Mačka itd. To je jako važna in velepomembna določba zakona, kajti baš ta določba omogoča vsem in vsakomur, da se lahko udeležijo v občinskem gospodarstvu kot gospodarji in ne kot »politiki«! Res je, da govorimo tudi o občinski »politiki«, toda občinska »politika« je vse nekaj drugega kakor pa je državna politika ali pa boj za »svetovne nazore«. Ti boji se odločujejo drugod; za občine pa je merodajno samo dobro in pametno občinsko gospodarstvo.

To naj si zapomnijo volilci in po tem se naj ravnajo in naj vedo, da tistemu, ki se ravna po zakonu, nihče ne more do živega!

Nekaj navodil za občinske volitve

Po novem zakonu o občinah in po banovinski uredbi za občinske volitve bodo le-te 15. oktobra. Za te volitve vlada po celi deželi veliko zanimanje; že zato, ker določa zakon, da se sme volitve udeležiti s svojimi kandidati vsaka »skupina« (ne »stranka«), če le izpolni vse zakonite pogoje.

Kaj so »skupine«?

»Skupine« tvorijo v vsaki občini tisti volilci v vsaki občini, ki bi radi prišli v občinskem življenju, zlasti v gospodarstvu, do odločilne veljave ali pa (kot manjšina) vsaj do pravice do kontrole, kako dela in gospodari večina. Take »skupine« niso prav nič vezane ne na bivše in ne na sedaj dovoljene politične stranke. Zato se tudi kandidatne liste ne bodo imevale po političnih strankah, tudi ne po dovoljenih, ampak samo po imenih nosilcev list.

Ce je torej n. pr. v kakšni občini dovolj obrtnikov (delavcev, kmetov itd.), da lahko zberejo po zakonu določeno število podpisov za kandidate, za njihove namestnike in za predlagatelje, potem ni nobene ovire, da ne bi smeli ali mogli postaviti svoje kandidatne liste, brez ozira na kakšne prejšnje ali sedanje »politične« stranke. Zakon izrečno pravi, da volitve niso vezane na nobeno stranko, ampak zahtevajo, če kandidatno listo vložijo »skupinac«.

Sestavljanje kandidatne liste.

Sestaviti pravilno kandidatno listo pa ni tako lahka in enostavna stvar.

Število kandidatov, ki jih mora imeti vsaka lista, določa zakon in sicer tako-le:

1. v občinah, ki imajo do 3000 prebivalcev, mora imeti kandidatna lista 18 odbornikov in ravno toliko namestnikov;
2. v občinah, ki imajo od 3000 do 5000 prebivalcev, mora biti 24 kandidatov in ravno toliko namestnikov;
3. v občinah od 5000 do 8000 prebivalcev mora biti na listi 30 kandidatov in ravno toliko namestnikov;
4. v občinah, ki imajo nad 8000 prebivalcev, mora biti na listi po 36 kandidatov in namestnikov.

Poleg teh imen pa mora »skupinac« spraviti skupaj tudi potrebno število predlagateljev. Ti ne smejo biti kandidati, ampak drugi volilci. Takih predlagateljev mora biti po zakonu v občinah do 1000 prebivalcev 20, v občinah do 4000 prebivalcev 40 in v občinah z nad 4000 ali več prebivalci pa 60.

Jasno je, da morajo biti i kandidati i predstavniki liste vpisani v volilni imenik.

Težave pri sestavi kandidatnih list.

Prvo delo torej, ki ga mora napraviti »skupinac«, če hoče, da bo njena lista odobrena od sodišča kot veljavna, je torej zbiranje potrebnega števila kandidatov, njihovih namestnikov in predlagateljev.

Primer: v občini, ki šteje do 3000 prebivalcev, mora »skupinac« nabrati 18 podpisov kandidatov, potem 18 podpisov namestnikov in 40 predlagateljev, skupaj torej 76 podpisov, kar ni povsod tako lahko!

So pa druge težave skoro še večje! Tu gre v prvi vrsti za volilno pravico; kdor te nima, ta seveda tudi ne more biti izvoljen!

Zakon določa, da aktivne volilne pravice nimajo:

1. oni, ki so obsojeni na robijo ali na zapor, daljši od enega leta, dokler se ne vrnejo v pravice;
2. oni, ki so obsojeni na izgubo državljanških pravic, dokler ta kazen traja;
3. oni, ki so v konkurzu;
4. oni, ki so pod skrbstvom (kurateli);

5. oni, ki so z razsodbo izgubili volilno pravico zaradi kaznivih dejanj pri volitvah.

Glavni pogoj za vpis v volilni imenik pa je dopolnjeno 21. leto starosti in pa najmanj 6-mesečno bivanje v občini.

Ljudje torej, ki volilne pravice sploh nimajo, tudi kandidirati ne morejo in zato je treba pri sestavi kandidatne liste paziti na to, da ne pride kakšen tak možakar na listo.

Za kandidate (torej za »pasivno« volilno pravico) pa veljajo še ostrejšje določbe. Zakon določa:

1. da mora biti kandidat vsaj 25 let star;
2. mora biti vpisan v volilni imenik (torej mora imeti »aktivno« volilno pravico).

Posebno pazite na sledeča določila:

1. V novih združenih občinah mora biti na kandidatni listi v prvih dveh tretjinah najmanj po en kandidat in po en namestnik iz vsake doslej samostojne občine, ki je prešla ali cela ali deloma v sestav nove občine;

2. kandidirati ne smejo:

- a) občinski uslužbenici;
- b) uradniki listih oblasti, ki vodijo neposredno nadzorstvo nad občino;

c) listi, ki so z občino v pravi;

d) občinski dobavitelji in zakupniki občinske imovine;

e) listi, ki pri poslednjih volitvah niso sprejeli odborniške dolžnosti brez opravičenega razloga;

f) listi, ki prejemale podpore od občine ali iz drugih javnih sredstev;

g) listi, ki so s predsednikom (nosilcem liste) ali s člani občinske uprave v sorodstvu do četrtega kolena.

(Glede določbe o sorodstvu pa utegnejo nastati še spori, ker če lista ne zmagaja, je ta določba brezpomembna.)

Pomniti je tudi treba, da na prvih šestih mestih ne morejo kandidirati duhovniki, potem osebe, ki ne znajo brati in pisati in tudi ne osebe, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi.

Kako spišem kandidatno listo?

Ce ima »skupinac« enkrat vsa potrebna imena skupaj (kandidate, namestnike in predlagatelje), potem mora vsa ta imena napisati na kandidatno listo.

Obrazec za kandidatno listo je predpisan po zakonu. Vsako listino, kjer kaj manjka, sodišče lahko zavrne kot nepravilno!

Ravno tako so predpisani obrazci za pristanek (izjavo) kandidatov.

Sodišču je treba predložiti tri kandidatne liste; na dveh morajo biti imena kandidatov in namestnikov in predlagateljev, na eni pa imen predlagateljev ni treba.

Kjer je pa več volilšč, je treba več prepisov. Obrazec kandidatne liste izpolnimo tako-le:

Na levi strani zgoraj napišem ime občine, za katero se lista sestavlja. Pod imenom občine napišem ime sreza, v katerem leži ta občina. Na sledeči prazni vrsti napišem dan volitev: 15. oktober 1933.

Poleg besede »kandidatna lista« napišem 1. rodbinsko in 2. rojstno ime nosilca liste (n. pr. Kuhar Andrej (ne: Andrej Kuhar!)).

Nato napišem po vrsti imena kandidatov in vpišem tekoče številke (1, 2, 3 itd.).

Pod tekočo številko 1. vpišem na levi strani najprej rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče nosilca liste (ki bo v slučaju zmage tudi predsednik občine), n. pr. Kuhar Andrej, posestnik, Draga 18.

Pod naslednje tekoče številke vpišem po vrsti imena kandidatov in sicer toliko imen, kolikor mora imeti občina odbornikov po številu prebivalstva.

Prvih 6 kandidatov je treba izbrati tako, da so lahko tudi člani občinske uprave (občinski svetovalci).

Na desni strani pa vpišem imena namestnikov po tekočih številkah: rodbinsko ime, rojstno (krstno) ime, poklic, bivališče in hišno številko.

Predstavniki kandidatnih list.

Čim so na kandidatno listo vpisana imena kandidatov in njihovih namestnikov, potem vpišemo še imena predstavnikov kandidatnih list in njihovih namestnikov in sicer: Rodbinsko ime, krstno ime, poklic, bivališče in hišna številka.

Predstavniki in njihovi namestniki (za vsako volišče) morajo biti vpisani v potrjenem volilnem imeniku.

Vpis predstavnika liste pa ni neobhodno potreben; pač pa omogoča ta vpis, da ima kandidatna lista svojega zastopnika v volilnem odboru.

Imenom kandidatov (namestnikov) slede imena predlagateljev liste.

Predlagatelji morajo listo lastnoročno podpisati: Rodbinsko ime, krstno ime, poklic in bivališče in hišna številka.

Predlagatelji ne smejo biti obenem kandidati na isti listi! Vsak volilec sme podpisati samo eno kandidatno listo!

Kandidatno listo je treba izgotoviti najmanj v dveh enako se glasečih izvodih (bolje je v treh); predlagatelji (ne kandidati) morajo podpisati obe listi lastnoročno!

Poleg obeh izvodov kandidatne liste moramo pripraviti še po en izvod za vsako volišče; na teh prepisih pa ni treba imen predlagateljev.

Listam, ki jih izročimo sodišču, pa je treba priložiti izjavo o pristanku kandidatov.

Izjave kandidatov.

Izjave kandidatov spišem tako-le:

Na levi strani zgoraj vpišem ime občine, za katero naj velja lista. Pod ime občine vpišem srez, kjer leži občina.

V sami izjavi vpišem v prvo prazno mesto zopet ime občine, potem pa dan: 15. oktober 1933. Vpisati pa je treba imena že novih občin.

Tako izpolnjeno izjavo morajo kandidati lastnoročno podpisati, na kraju pa je treba še vpisati dan, katerega nameravamo listo izročiti sodišču ali pa dan, katerega je poslednji kandidat listo podpisal.

Drugi izvod izjave, ki jo izpolnim kakor prvo, podpisujejo namestniki kandidatov; zato je treba v prvi vrsti »izjave« črtati besedo »odbornika«.

Kam izročim kandidatno listo?

Kandidatne liste v dveh izvornikih, kjer so tudi lastnoročni podpisi predlagateljev, in pa en izvod liste brez podpisov predlagateljev izročita dva kandidata, ki znata brati in pisati, osebno okrajnemu sodišču, seveda skupaj z »izjavami« kandidatov in namestnikov. To se mora zgoditi vsaj 8 dni pred volitvami, t. j. v našem slučaju vsaj 6. oktobra 1933.

Vse listine pa izročite lahko tudi županu, ki jih mora odposlati sodišču v 24 urah.

Tudi priporočeno po pošti lahko pošljete liste sodišču. Dan oddaje na pošto se smatra kot dan izročitve sodišču.

Sodišče pregleda listo v 48 urah. Če je vse v redu, sodišče listo potrdi, sicer jo zavrne in obvesti o tem vlagatelje z odločbo. Ta odločba je končno veljavna.

Popravi volilnih imenikov.

Volilne imenike, ki so stalno razgrnjeni pri županstvu, sme vsak dati popraviti s tem, da zahteva, da se koga vpiše ali pa izbriše. To postopanje imenujemo »reklamacija«.

Pri županstvu se lahko zahteva popravek ustmeno ali pismeno, pri sodišču pa samo pismeno. Te vloge so proste taks (tolokov).

Kot dokaz za opravičenost popravka pa je treba zahtevati priložiti potrebne listine, n. pr. rojstni list, domovinski list, delavsko knjižico ali kaj podobnega. Vse take listine morajo dati oblastva v 24 urah priložiti na razpolago in sicer brez takse.

Zahtevo popravka (vpisa ali pa izbriša) mora županstvo rešiti v 5 dneh. Če v 5 dneh ni rešitve, se prošilec v 3 dneh lahko obrne na okrajno sodišče.

Vloga na županstvo naredi takole:

»Podpisani prosim, da se me vpiše v volilni imenik občine (sledí ime občine). Sem jugosl. državljan, star 21 let in bivam že nad 6 mesecev v občini. V dokaz predlagam (rojstni list, domovinski list, delavsko knjižico, spričevalo itd.). Prosim, da se mi izda potrdilo o vloženih reklamacijah in da se me o rešitvi obvesti. (Podpis in naslov.)

Ali pa: »Podpisani zahtevam, da se (Klander Jože) izbriše iz volilnega imenika, ker nima volilne pravice (je umrl, še ni 21 let star, še ne biva šest mesecev v občini). Kot dokaz prilagam ...

Prosim, da se me obvesti o rešitvi. (Podpis in naslov.)

Pazite torej na volilne imenike, da bodo imeli v občini besedo samo tisti, ki jim gre, in ne kakšni neznanj tuje!

Vuk Štefanović-Karadžić

Preteklo nedeljo so rojaki v Tršću pri Loznici odkrili spominsko ploščo največjemu srbskemu možu preporoditelju Vuku Štefanoviću-Karadžiću.

Rodil se je ta tudi za Slovence znameniti mož 26. oktobra 1787 v vasi Tršć pri Loznici, prvi pouk je sprejel v manastiru. Leta 1813 se je Karadžić odpravil na Dunaj, kjer se je seznanil z uglednimi književniki in znanstveniki, med drugim tudi z našim slavnim filologom Jernejem Kopitarjem. V resnici je Kopitar spoznal Karadžića po nekem članku v »Novinah Serbskih« in ga poklical k sebi. Poslej je vplival nanj in mu osebno pomagal pri vseh delih. Prav tako je bil tudi Kopitar tisti, ki je prvi seznanjal nemški kulturni svet z lepoto srbskih narodnih pesmi. Kopitar, učenjak svetovnega slovesa, je bil tudi učitelj Vukov v srbskem narodnem jeziku, katerega je Vuk sicer že prej ljubil, poslej pa je le zanj živel. Z Dunaja je vedla Karadžića pot v Rusijo, na Madjarsko in končno v Nemčijo. Tu se je seznanil tudi z Goethejem in mnogimi drugimi književnimi odličniki. Potem je prepotoval še Dalmacijo in Črno goro ter 26. januarja 1864 na Dunaju umrl.

Brez dvoma je njegova največja zasluga v reformi srbske abecede in pravopisa. Vse do druge polovice XIX. stoletja so uporabljali Srbi starocerkveno abecedo in pravopis, kar je bilo

pač tuje živemu srbskemu jeziku. Ko je Karadžić izbiral narodopisno gradivo, se je zaglobil v lepoto narodnega jezika, za katerega mu je dal Kopitar toliko ljubezni, in sklenil, da bo izrinil mrtvi književni jezik, ki nima najmanj stika s preprostim narodom, in namesto njega postavil živo srbsčino. Pri tem se je naslonil na fonetični pravopis. Seveda si je nakopal neprijateljstvo, svetni knezi so bili nepismeni, cerkveni pa so videli v tej reformi nekako ost proti staremu izročilu pravoslavja. Končno se je le led srbske odpornosti polagoma lomil, Karadžić je zmagoval. Mrtvi starocerkveni jezik se je umikal živemu ljudskemu.

Vuk Karadžić je zapustil mnogo del, naj omenimo le največja: »Riječnik«, »Stari zavet«, »Srbske narodne pesmi in pripovedke« itd. — Preprost kmetijski fant se je v času nepismene Srbije odpravil v kulturni svet, se tam spoznal z vrhovi tedanjih leposlovcev in znanstvenikov ter ustvaril svojemu narodu posodo za leposlovno umetnost — živ jezik, česar ne bi storil tedaj noben izobražen Srb, ki je hodil v ruske šole. Vuk Karadžić je živel v najtoplejšem soglasju s slovenskimi in hrvatskimi kulturnimi veličinami, tudi je imel velik vpliv na nekatere mlajše sodobnike (na Levstika itd); bil je hkrati velik Jugoslovan tudi po tem, da je neizrečeno spoštoval materine jezike Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Proslava 20. septembra v Ljubljani

Teden dni po znanih ptujskih dogodkih l. 1908, ki so močno odjeknili med Slovenci, zlasti v Ljubljani, je 20. septembra 1908 doživel slovenski narod novo ponižanje, nič manjšega od onega v Ptujju. Nad ptujskimi dogodki razburjeni Slovenci so v Ljubljani prirejali skozi tri dni demonstracije, s katerimi so manifestirali za svojo narodno svobodo in svoj materinski slovenski jezik. Tretji dan demonstracij pa je avstrijska soldateska na krvav način zatrla klic po svobodi. V gruči demonstrantov je bila oddana vojaška salva, pri čemer je bilo mnogo Slovencev težko ranjenih, smrtno zadeta pa sta padla Ivan Adamič in Rudolf Lunder; čez dve leti se jima je pridružil kot tretja smrtna žrtev 20. sept. Arnošt Windischer, ki si je v avstrijskih ječah nakopal jetiko. Tri mlade žrtve za narodno svobodo in neodvisnost izpod krutega germanskega jarma.

25 let je bilo v nedeljo, odkar je to ponižanje za nami. Naš narod je v tem času vstal z brati Srbi in Hrvati v svojo svobodo in skupno so si zgradili lastno narodno državo. To nedeljo se je ob 25letnici dogodkov Ljubljana in ž njo vsi Slovenci na iskreno svečan način oddolžila mladim žrtvam. Postavljen jim je bil spomenik in vzdan medaljon ob prisotnosti desetisočev Slovencev. Bodi ta spomenik kot večni spomin, kako drago smo plačali svojo svobodo; žrtvam pa svetel spomin v naših sreih.

Romunski zunanji minister v Ljubljani

Pretekli teden se je na poti v Romunijo ustavil v Ljubljani romunski zunanji minister Titulescu. Ogledal si je deloma naše mesto ter izrazil o njem najlepše mnenje. Glede političnega položaja Male zveze pa je izjavil, da se za vse tri zaveznice: Romunijo, Jugoslavijo in Českoslovaško razvija politični položaj zelo ugodno.

V Španiji čistijo

Dosedanja radikalna španska vlada se je pretekli teden razšla, nakar je bila sestavljena zmernejša vlada pod vodstvom Serrouxa, kar pa nikakor ne znači, da so s tem pokopane vse velike gospodarsko-socialne reforme, ki jih je načela, a ne izvedla prejšnja Azomova vlada. Vse meščansko časopisje se veseli tega preobrata v Španiji ter povdarja poraz socialnih reformatorjev in končni poraz komunizma. Bodi kakorkoli; res pa je, da so vse dosedanje reforme v Španiji temeljito preobrazile gospodarsko-socialni red. Meščansko-aristokratske pijavke, veleposestniki, bodi civilni ali cerkveni so morali odstopiti zemljo tistemu, ki mu pripada in jo obdeluje, kmetu. Ideja agrarne reforme je proniknila v kmetstvo in delavsko ljudstvo, in že to je dovolj uspeha, pa naj se aristokracija še tako veseli, stari časi se ne povrnejo: španski kmet in delavec si bosta sama gospodarila, in prav to je važno, pa bodi vlada radikalnejša ali zmernejša. To pa aristokraciji in meščanstvu ne gre v glavo!

Grčija in Turčija — prijateljici

Pretekli teden je bila med Turčijo in Grčijo sklenjena prijateljska pogodba, ki jamči obojestransko varnost meja ter določa, da moreta obe državi na mednarodnih konferencah zastopati druga drugo. Pogodba je sklenjena za deset let. Ta sporazum bo brez dvoma vplival tudi na nadaljnji razvoj odnošajev med vsemi balkanskimi državami. Zlasti pa na odločitve Bolgarske, ki še vedno niha med politiko slovenskih narodov in njih sodelovanja ter med Italijo. Zadnji čas pa je, da se tudi Bolgarska odloči za smer, ki jo je že pred leti začrtal pok. Stambolski in ki jo danes zastopajo združeni bolgarski kmetijski opozicijonci.

Kolinska

Naš pravi domači izdelek!

Prva članska skupščina Zveze absolventov kmetijskih šol

se je vršila prošlo nedeljo v Ljubljani. Kljub zelo slabemu vremenu in dejstvu, da prošnja za znižano vožnjo ni bila rešena, je bila udeležba na skupščini prav lepa, posebno, če se upošteva stiska za denar na kmetih. Skupščina je potekla pod vodstvom predsednika Ovsenika v prav živahnem in tovariškem razpoloženju. Da se člani za svojo organizacijo zanimajo, je dokaz tudi to, ker so se v obilnem številu udeleževali debat o raznih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Iz poročil posnemamo: ZAKŠ šteje 215 članov, v teku so priprave za ustanovitev podružnic v posameznih okrajih, tekom leta pa je ZAKŠ priredila v posameznih krajih več lepo uspeših sestankov in poslala na pristojna mesta več resolucij. Zveza je prosila takoj po ustanovitvi razne naslove za podporo, in za dovolitev popusta njenim članom pri nakupu ter so se številne tvrdke in ustanove prošnjam tudi odzvale. Na skupščini je bilo sklenjeno, da ostane članarina za leto 1934. ista kot letos, to je 20 Din. Nadalje je bilo sklenjeno, da se bo vršila leta 1934. članska skupščina v Mariboru ob priliki »Mariborskega tedna« na Grmu v Št. Jurju pa zborovanje absolventov v času, ki se bo pokazal med letom kot primeren. Na skupščini je bila izrečena zahvala uredništvom vseh časopisov, ki priobčujejo objave ZAKŠ brezplačno, ter vsem kmetijskim šolam.

Huda požarna katastrofa

Preteklo nedeljo je izbruhnil v Spodnji Ložnici pri Makolah hud požar, ki se je naglo razširil na lepe kmečke domačije in jih upepelil. Posestniku Vurniku, pri katerem je začelo goreti, je pogorelo gospodarsko poslopje, več voz, vse seno, svinjak in v njem dve svinji ter parna.

Neži Pšeničnik je zgorelo gospodarsko poslopje, parna, svinjak ter poljski pridelki, seno in slama.

Hajšek Janezu je zgorelo gospodarsko poslopje, parna in hiša.

Martinu Ričonji je pogorela hiša, gospodarsko poslopje, svinjak in parna.

Škoda, ki jo trpe siromaki, znaša najmanj 350 tisoč dinarjev, kar je v teh težkih časih ogromna vsota. Vsi skupaj pa so bili zavarovani pri Vzajemni zavarovalnici le za 82.000 Din. Priporočamo jih v podporo.

Kmetiska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Grudok«!

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: TiskarnaMerkur

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Krasno uspeli kmetsko-mladinski prireditvi

Prva tekma koscev v Cerkniskem jezeru

Cerknica. V letošnjem letu se je v logaškem okraju silno razširil kmetski mladinski pokret; vsepovsod se ustanovljajo »Društva kmetskih fantov in deklet«, kajti pribiti je treba veselo ugotovitev: kmetska mladina se je živo zavedla same sebe in svojih nalog in dolžnosti ter svoje organizacije. Društva so letos priredila že mnogo uspešnih prireditev, katerim pa je bila brezdvomno krona nedeljska prireditev: prva tekma koscev v Cerkniskem jezeru. Veliko zanimanje, ki je za to prireditev vladalo po vsej dolini, je privabilo na tisoče ljudi v Cerknico, mirno rečemo nad 6.000 kmetskega ljudstva, ki ga ni slučajno združilo le zanimanje, temveč predvsem trdna zavest, da je ta prireditev njegova manifestacija sloge, neodvisnosti in močne skupnosti. V tem smislu je ta prireditev uspela zelo sijajno in nepričakovano. Prireditev je posetil tudi ban dr. Drago Marušič, ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug« tov. Fran Trček ter gosp. dr. Janže Novak. Povorka, manifestacijsko zborovanje, na katerem so govorili predsednik društva iz Nove vasi tov. Pepe Zabukovec, ban dr. Marušič in g. dr. Novak, kakor tudi sama tekma, vse je nadvse lepo uspelo.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Kako bomo prišli do res dobrega semena kmetijskih rastlin?

Važnost dobrega semena za kmetijstvo je splošno znana. Ni nam potrebno povdarjati, da poveča dobro seme pridelok za 20 do 30%. Dobrega semena kmetijskih, t. j. poljskih, vrtnarskih in krmilnih rastlin je pri nas še vse premalo. Kmetijski oddelek kr. banske uprave v Ljubljani se zaveda, da je nujno potrebno omogočiti našim kmetovalcem menjavo semena in pa nabavljanje dobrega semenskega blaga. Da bi čim prej dosegli v tem pogledu čim večje uspehe, je bil pred kratkim osnovan pri kr. banski upravi Dravske banovine zaklad (fond), ki se naziva banovinski semenski fond. Te dni smo čitali v »Službenem listu« (kos 74 iz l. 1933.) odločbo o ustanovitvi tega fonda in pravilnik o uporabi njegovih denarnih sredstev. Kmetovalce bodo glavne določbe prav gotovo zanimale, zato prav na kratko posnemamo to-le:

Namen fonda je omogočiti menjavo navedenega domačega semena za boljše, izbrano seme. To seme je bodisi pristno, ali polpristno (prvi posev), ali manjpristno (drugi posev) ali pa domače seme. Pravilnik točno določa, kaj je to pristno seme, kaj polpristno, kaj manjpristno in kaj domače seme.

Pristnega semena kmetovalec pri nas sploh ne prideluje, pač pa prideluje polpristno in manjpristno seme. Že doslej je kr. banska uprava razdeljevala letno okoli pet vagonov pristnega beltinskega žita, t. j. žita, vzgojenega po vseh predpisih o oplemenjevanju žita na ban. semenogojski postaji v Beltincih tekom dolge vrste let. Kmetovalci so to žito posejali na svoji zemlji in pridelali skoro brez izjeme prav lepo semensko blago. Njihov pridelok ne da več pristnega semena, temveč polpristno, ker žito je raslo že leto dni pod čisto drugačnimi razmerami kakor vladajo v Beltincih. Pravilnik omogoča nakup tega polpristnega semena od

Tekma kmetskih kolesarjev

Notranje Gorice. Z nedeljsko dirko kmetskih kolesarjev je domače »Društvo kmetskih fantov in deklet« dostojno proslavilo 5letni obstoj društva. Prireditev je obstojala iz dveh dirk: 1. meddruštvena dirka na Rakek in nazaj, 2. dirka na Vrhniko in nazaj in 3. proslava 5letnice. Obe dirki sta prav lepo uspeli; podrobne rezultate objavimo prihodnjič. Sama proslava pa je pokazala, kaj zmoreta v svoji organizaciji organizirana kmetski fant in dekle. Na proslavi je govoril o dosedanjem delu in o smernicah za bodoče društveni predsednik tov. Frane Vidmar, v imenu »Zveze« pa tov. Vlado Kreft. — Želimo, da v bodoče društvo še lepše prospere: vse v korist našega gibanja in za zmago kmetske misli!

24. septembra na grad Čušperk!

Društvo kmetskih fantov in deklet v Škocijanu priredi v nedeljo 24. septembra izlet na grad Čušperk. Odhod iz Škocijana, izpred gostilne Sever ob 9. uri zjutraj.

Vsa okoliška društva naj se točno ravnajo po okrožnici, ki jim je bila poslana.

Torej v nedeljo vsi na Čušperk!

Sv. Bolfenk pri Središču. Društvo kmetskih fantov in deklet naznanja, da vprizori v nedeljo 1. oktobra 1933 ob 3. uri popoldne v šoli Fr. Meškovo dramo v 3 dejanjih »Pri Hrastovih«. Priidite vsi, ne bo vam žal.

strani kr. banske uprave po za 10% večji ceni kot je cena domačemu semenu. Toda posestnik se bo moral pravočasno prijaviti in njegove posevke si bo ogledala posebna komisija, seveda ne na njegove stroške, in ta komisija bo odločila, ali se seme prizna za dobro ali ne.

Kdor bo sejal polpristno seme in oskrboval posevke, kakor bo še predpisala kr. banska uprava s posebnimi navodili, bo pridelal manjpristno seme in ga lahko prodajal kr. banski upravi po za 5% višji ceni kakor je cena domačega semena. Domače seme ima pa še vedno za 5% višjo ceno od cene na ljubljanski borzi. Domače seme je vse dobro in uporabno seme nekega kraja.

S tem smo že povedali, kje bo kr. banska uprava dobivala seme: od svojih semenogojških postaj in od kmetovalcev, ki bodo vzgajali seme, pridelano na teh postajah, toda pod nadzorstvom posebne strokovne semenogojške komisije, ki jo bo g. ban še imenoval.

Zanimivo je pa tudi, pod kakšnimi pogoji bodo seme dobivali kmetovalci. V pravilniku je rečeno, da se seme razdeljuje na tri načine:

1. V zameno za količino semena iste vrste, ki po vrednosti odgovarja dodeljenemu semenu. To se pravi: kr. banska uprava da n. pr. 100 kg beltinske pšenice, ki jo je plačala po višji ceni, kakor je cena pšenice na ljubljanski borzi. In sicer je ta cena za toliko višja kakor določa pravilnik. Recimo, da je bilo seme priznano za pristno, na borzi pa da stane pšenica Din 150.—. Domače seme je tedaj 5% dražje, stalo bi torej Din 157.50; pristno seme je pa še 15% dražje. Pristna beltinska pšenica torej stane Din 186.50. Kmetovalec mora dati toliko več domače pšenice, da plača večjo vrednost sprejete. Za 100 kg beltinske mora dati torej 125 kg domače pšenice, ki pa mora biti seveda očiščena in ki mora odgovarjati prodajnim pogojem borze.

To je gotovo za kmetovalca najugodnejši način zamenjave semena, ki je tudi najbolj pravičen.

2. Proti takojšnjemu plačilu v gotovini po dejanski kupni ceni. V tem primeru fungira torej kr. banska uprava le kot posredovalec. Nabavko v velikih množinah so cenejše in semensko blago se lahko pregleda in preizkusi.

3. Proti plačilu v gotovini po dejanski kupni ceni, toda šele po žetvi. V tem slučaju torej dobi kmetovalec seme na posodo za eno leto. Črez leto dni ga šele plača, toda brez vsakih obresti.

Marsikdo bo razočaran, ko bo prečital prejšnje vrstice. Pričakoval je morda, da bo seme dobil po nižji, morda celo po polovični ceni, napol zastoj, kakor je to bilo pred nekaj leti. Ti časi so pa minuli. To pa tudi ni bilo pravično. Semensko blago je vedno najmanj 15% več vredno kot pa tržno blago. Pšenica, ki si jo namenil sejati, je gotovo več vredna kot pšenica za kruh. Revež je kupoval krušno žito po polni ceni, gruntar je pa dobival semensko pšenico po znižani ceni. To ni bilo v redu. Naš kmetovalec se vedno bolj zaveda važnosti menjave semena in se ne straši malenkostnih večjih izdatkov.

Kdor želi dobiti seme po pravilniku o semenskem fondu, se mora prijaviti sreskemu načelstvu. V vsakem srezu bo sreski kmet. referent vedel povedati, kako naj se napiše prijavnica. Najbolje je, da prosi občina za svoje občane. Sresko načelstvo, t. j. sreski kmet. referent napiše poseben seznam prijavitelcev in ga dostavi kr. banski upravi v dveh rokih: za jesensko setev do 1. avgusta vsakega leta, za pomladansko pa do 1. januarja. Kr. banska uprava bo skušala zadovoljiti vse prijavitelce.

Kmetijske zadruge in občine pa lahko dobi-jo iz semenskega fonda brezobrestno posojilo za leto dni za nakup semena. Seveda morajo nuditi dovolj jamstva, da bodo posojilo vrnile brez odloga po preteku enega leta. V ta namen morajo napisati posebne prijavnice in jih izročiti sreskemu načelstvu. Iz pravilnika so razvidne vse podrobnosti, ki so potrebne za doseg brezobrestnega posojila.

Tako smo čisto na kratko pojasnili pravilnik o semenskem fondu. Točnejša pojasnila pa bo dal vsakomur pristojni sreski kmet. referent.

S. V.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je podaljšan rok za vlaganje prošenj do 1. oktobra, ker je praznih še nekaj mest v letni šoli. Lastnoročno pisane prošnje kolkovane z Din 5.— je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nrvnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo starišev odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava starišev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Vse priloge morajo biti kolkovane. Starost najmanj 16 let, ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno od 25.— do 300.— Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in izkazilo o višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Novice

O prodaji dr. Koroščeve hiše v Beogradu

Na seji beogradske občinske uprave je naslovil občinski odbornik Mitrović predsedniku občine vprašanje, zakaj je beogradska občina leta 1930. kupila hišo bivšega ministrskega predsednika dr. Antona Korošča in zakaj je za to hišo plačala 540.000 Din, dočim je v isti ulici, kupila slično hišo, povrh še z velikim stavbiščem, za 200.000 Din, torej za več kot za polovico ceneje. Pri tej razpravi je povzel besedo tudi občinski odbornik Stojan Andjelković, ki je bil član bivše občinske uprave in ki je izjavil, da bivši občinski odbor tega nakupa ni nikdar odobril, marveč da se je ta kupčija izvršila na neki čuden način. Pridružil se je zahtevi, naj se zadeva natanko preišče in morebitni krivci pozovejo na odgovor.

Smodnišnica zletela v zrak

15. t. m. se je pripetila v Mostarju eksplozija v vojaškem skladišču v okolici mesta, kjer se nahaja skladišče gradbenega smodnika. Dva vojaka sta pri tem našla smrt; eden izmed njiju se je v trenutku eksplozije nahajal v skladišču, drugi je bil na straži pred skladiščem. Razen tega je ubilo tudi neko kmetico, ki je ravno šla mimo skladišča, tri druge je pa ranilo. Zaradi hude detonacije so popokala stekla na oknih sosednih hiš.

Po dosedanjih ugotovitvah je mogla eksplozija nastati edino zaradi nepazljivosti vojaka, ki se je nahajal v skladišču, bodisi, da si je prižgal cigareto, bodisi, da je z okovanim čevljem stopil na kakšno zrno smodnika, kar je po sodbi strokovnjakov takisto moglo povzročiti eksplozijo.

Roparski umor pri Brežicah

V noči med 13. in 14. septembrom sta v vasi, kake pol ure oddaljeni od Brežic, na grozen in zločinski način bila umorjena dva zakonca, 74-letni Ivanšek Anton in 72letna Marija, posestnika v Bukovšču št. 24, v občini Zakot.

Pokojni Ivanšek je namreč prejšnji dan naprosil sosedovega sina, da naj mu pomaga drugi dan kositi deteljo ter naj ga zjutraj pokliče, kar je tudi storil. Ker pa Ivanška le ni bilo iz hiše, ga je šel vnovič klicati. Ker tudi sedaj brez uspeha, se mu je zdela stvar sumljiva. Šel je klicati še dva sosedu. Zadnja manjša vrata hiše so našli malo odprta. Vendar niso vstopili, temveč so šli takoj obvestiti orožnike v Brežice, kateri so bili takoj na mestu. Ko so orožniki stopili v hišo, se jim je nudil grozen prizor.

Pokojni Anton je ob glavnih zaprtih vratih sedel na tleh, naslonjen na vrata, oblečen in s ključem v roki. Imel je popolnoma razbito glavo ter poškodbe po rokah, prsih in hrbtenici. Žena pa je ležala v postelji v stranski sobi z veliko rano na glavi. Kakor je videti, je bila ubita v spanju. Ubita sta bila z domačo sekuro, ki je stala po navadi v kotu ob vratih, kjer so našli Ivanška mrtvega.

Zločinec je prišel v hišo pri zadnjih vratih, katera so po navadi zapirali samo z deseno kljuko.

Za zločincem zaenkrat še ni nobenega sledu. Zločinec je bil najbrže sam in je imel s slabotnima človekoma malo posla.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetijski list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je niska, resnične težave; vendar najljubše prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tokom tega meseca.

Domače vesti

Kmetje plačujejo dolgove z žitom. Na zahtevo kmečkih dolžnikov so nekatere banke v južnih krajih naše države uvedle nov način odplačevanja dolgov. Banke so uredile žitna skladišča, kamor bodo poljedelci na račun dolgov dovažali žito. Za 100 kg pšenice se odračuna 120 Din dolga.

Na osnovnih šolah v Beogradu bo letos preko 15.000 učencev.

Predrzen vlom sredi Beograda. V noči od petka na soboto sta dva vlomilca vdrla v poslovne prostore zavarovalnega društva »Vardar«.

Težka nezgoda. 53-letna posestnica Šalamun Marija iz Sv. Andraža v Halozah je bila zaposlena na polju, po neprevidnosti pa je stopila na kramp, ki ji je presekalo desno stopalo do kosti in so jo morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Tatvina kolesa. Dne 9. t. m. se je mudil okoli 21. ure viničar Ploj Alojz iz Kukave v pekarni Zavca Franca v Jušincih, kjer je svoje kolo prislonil ob zid. Ko se je vrnil, kolesa ni več našel ter trpi 1200 Din škode. Kolo je znamke Puch, črno pleskano in nosi številko 392.269.

Osemdnevno svatovanje. Danes v dobi splošne gospodarske krize in pomanjkanja je zbudilo pravo senzacijo svatovanje, ki je trajalo polnih osem dni. V Stanišiču pri Somboru se je hčerka bogatega veleposestnika Jovana Matheisa poročila z revnim vaščanom. Posestnik je pozval 350 gostov, ki so rajali in svatovali polnih osem dni. Pojedli in popili so toliko, da bi se lahko s tem preživljala ena rodbina vse leto. Spekli so bika, 3 teleta, 5 odojkov, 400 kokoši, 600 piščancev, 180 rac, 80 gosi ter popili 2000 litrov vina in 80 sodčkov piva. Za zajtrke so porabili 3000 jajc, ter poleg raznih kolačev pojedli tudi 900 kg kruha.

Vlom. Nedavno je bilo ponoči vlomljeno v hišo v Gruškovu, last Mirka Ogorelca. Vlomilci so vlomili glavna vrata s krampom ter odnesli iz notranjosti razno perilo in druge dragocenosti v skupni vrednosti 1300 Din.

Nov tednik v Mariboru. »Občina«, urejuje urednik »Slovenskega Gospodarja« g. Januš Golec. List bo izhajal vsak četrtek, bavil pa se bo samo z vprašanji komunalne politike.

Nenavadna avtomobilska nesreča. Na mostu v Dravogradu se je te dni pripetila čudna avtomobilska nesreča na ta način, da so se odprla vrata nekega, po mostu vozečega avtomobila ter zadela z vso silo pasanta, monterja g. Liškega, rodom Čeha, ki je zaposlen v novi tekstilni tovarni g. Ornika v Dravogradu. Udarec je bil tako močan, da se je g. Liški s hudimi poškodbami na glavi takoj zrušil na tla in da se je na avtomobilskih vratih razbila skoraj en centimeter debela šipa.

Ker nista imela ribolovne pravice. Pred sodnikom poedincem sta se zagovarjala 35-letni posestniški sin Ferdinand Š. iz Mihovcev in 29-letni sedlarski pomočnik P. Josip iz Prevalj. Oba sta brez ribolovne pravice lovila ribe, prvi v Pesnici, drugi pa v Zagradi. Sodnik je prisodil Š. 14 dni zapora pogojno za eno leto, P. pa 7 dni zapora, tudi pogojno za eno leto.

Pred ustanovitvijo velikega filmskega podjetja v Jugoslaviji. Po številnih neuspelih poskusih za ustanovitev domače filmske industrije, ki so se skoro vsi končali z neuspehom, se sedaj v Beogradu snuje novo veliko filmsko podjetje, ki bo po tamošnjih informacijah imelo 12 milijonov francoskih frankov kapitala (35 milijonov dinarjev).

Cene lanskemu vinu se dvigajo. Ker letos ne bo dobra vinska kapljica, so se cene vinu precej dvignile. V Slovenske gorice in Haloze prihaja vsak dan več kupcev iz Ljubljane in Kranjskega sploh, ki plačujejo sedaj lanska vina že po 1 do 2 Din dražje nego pred enim mesecem. Letošnja trgatega bo zelo pozna, ker še rizling in druge poznejše vrste niti mehke niso.

Sodne takse pri sodiščih. Pri okrožnih sodiščih v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu je bilo avgusta plačano 110.862 Din na sodnih taksah. Na Ljubljano odpade 44.717, na Maribor 37.872, Celje 19.167 in na Novo mesto 9105 Din.

Otrok zgorel. V torek popoldne se je pripetila v vasi Duga gora blizu Duge Rese težka nesreča. Kmetu Milanu Kasuniču je pogorel kozolec, v plamenih je pa našla strašno smrt tudi njegova štiriletna hčerka.

Ogromen porast Kolpe. V noči od četrтка na petek je Kolpa zaradi silnega deževja porastla za 3 m nad normalo. Napravila je precej škode na pripravljanih delih za novi most.

Nesreča. Nesrečen slučaj bi kmalu zahteval smrtno žrtev. V vasi Male hribe, občina Zgornji Tuhinj pri Kamniku, sta brata Hribar pregledovala karabinko. Karabinka se je nenadoma sprožila in je krogla zadela 36-letnega posestnika Leopolda Hribarja v glavo.

Dve žrtvi eksplozije. V garaži avtomobilske komande v Petrovaradinu je v ponedeljek eksplodiral sod bencina. Mehanika Adama Konrada je ubilo na licu mesta, 14-letnega vajenca Gjura Matića so pa prepeljali smrtno nevarno ranjenega v novosadsko bolnišnico, kjer je pa podlegel poškodbam.

Vlak razmesaril kmetico. Kmetica Kristina Mergentaler iz Bačkega Jarka se je v ponedeljek zjutraj napotila na novosadsko tržišče s svojim blagom. Ob svitanju je šla preko železniške proge, kjer jo je zagrabil vicinalni vlak in jo popolnoma razmesaril.

Strašen konec ljubezni. V Travniku se je ustrelil orožniški narednik Marjan Ikončić, ki je bil tja šele nedavno premeščen iz vasi Vitez. V Vitezu se je narednik Ikončić zaljubil v neko mlado učiteljico in ta ljubezen ni ostala brez posledic. Kmalu po premetitvi narednika Ikončića je učiteljica porodila, novorojenčka pa so našli pozneje mrtvega v njenem kovčegu. Proti učiteljici je uvedena preiskava zaradi detomora in ko je o tem zvedel ljubimec, si je iz svoje službene puške pognal kroglo v srce.

Velik proces proti hajdukom. Pred okrožnim sodiščem na Cetinju se je začela razprava proti štirim nevarnim razbojnikom, ki so utekli v gozdove ter izvedli več predrznih roparskih napadov na potnike in na nekatere vaške domačije. Nameravali so oropati tudi veliko pošiljatev poštnih hranilnice, pa so bili še pravočasno zaloteni. Eden od obtožencev je bil pred svojim begom v gozdove kavarnar na Cetinju. Razbojniki bodo sojeni po zakonu o zaščiti države.

Navdušen Gandhijev pristaš v Slavoniji. Osijek je došel iz Indije, kjer je živel deset let, dunajski lingvist Mraz. Mož je že v letih in hoče ostanek svojega življenja preživeti točno po načelih Gandhija, ki ga je osebno poznal. Mraz je prepotoval že večino sveta in je preživel več let tudi v Perziji, Iraku in Siamu. Govori 17 jezikov, spisal pa je že več knjig o svojih potovanjih po širnem svetu.

Nesreča pri ubijanju rib z dinamitom. Kakor poročajo iz Banjaluke, se je v tamkajšnji okolici pripetila pri ribolovu nenavadna nesreča. Simeon Pekić je lovil ribe z dinamitom. Ko je nameraval zapaljeno patrono vreči v vodo, mu je patrona v roki eksplodirala in desno roko na kose raztrgala ter mu razen tega izbila tudi desno oko. Ranjenec je bil prepeljan v banovinsko bolnišnico v Ključ. Resen opomin vsem, ki ubijajo ribe z dinamitom.

Novi upravnik ljubljanske splošne bolnice. Novi upravnik g. dr. Marko Radman je te dni prevzel vodstvo ljubljanske bolnišnice.

Umor lepe mladenke. V gozdu blizu vasi Bjeli Vir pri Mostarju so našli v ponedeljek kmetje umorjeno neko mladenko, v kateri so spoznali vaško lepoticco Stano Bajo. Ker je imela mladenka ljubavno razmerje z Grgom Bulum, so tega prijeli in je priznal, da je dekleta umoril zaradi ljubosumnosti.

Pismene opomine

smo poslali nekaterim starim naročnikom, ki »Kmetškega lista« za tekoče leto še niso plačali. Kdor je prejel tak opomin, ga prosimo, da zanesljivo čimprej poravnava zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani vsem zamudnikom ustaviti nadaljnje redno pošiljanje lista

Uprava.

Vesti iz sveta

Potres v Mali Aziji. V Hasankalehu v pokrajini blizu Erzeruma so čutili hud potres z več tresljaji. Ali je potres zahteval tudi človeške žrtve, se še ne ve. Več vasi je precej prizadetih.

Karambol dveh parnikov. Rumunski potniški parnik »Citate Alba« blizu Braile na Dunavu se je zaletel v neki češkoslovaški parnik in se potopil. Človeških žrtv ni bilo.

Slanik — kruh revnih. Lov na slanike je bil letos posebno obilen. V nekaterih severnih deželah, kakor n. pr. na Švedskem in Norveškem so krmili s slaniki celo krave in prašiče. Slanika imenujemo po pravici hrano ubožcev, saj jim često nadomestuje jed in si ga lahko vsakdo privoščiti. Dočim imajo druge ribe 0-27 do največ 0-48 odstotkov masti, jih nadkriljuje slanik s 6-94 odstotki. Poleg tega pa vsebuje slanik večjo količino joda, vsled česar ga smatrajo poleg polenovke za najzdravejše ribje meso.

Židje uživajo samo gostoljubnost. Društvo nemških trgovcev je izdalo proglaš v katerem pravi, da vidi v Židih ljudi, ki uživajo gostoljubnost Nemčije in imajo pravico v Nemčiji vršiti trgovino. Zato se Židje in inozemski trgovci smejo sprejeti kot član v razne nemške trgovske organizacije, vendar pa v nobenem primeru ne smejo v njih imeti vodilnih funkcij.

Trije shodi JNS v šmarskem srezu

V nedeljo, dne 24. t. m. priredi JNS tri velike shode v šmarskem srezu in sicer ob 7.30 v Šmarju pri Jelšah, ob 10.30 v Rogaški Slatini ter ob 15. uri v Kozjem. Na shodih bodo govorili minister dr. Kramar, senator dr. Ploj in domači poslanec Špindler.

50.000 ljudi živi od mušic. V Mehiki živi nad 50.000 ljudi s tem, da love dan za dnem mušice in jih prodajajo ljubiteljem rib ali lastnikom velikih akvarijev. Lov na mušice je raznovrsten. Najbolj so se obnesle velike mreže. Ta lov seveda ne prinaša bogastva, vendar pa omogoča številnim družinam skromen zaslužek. Za kilogram mušic plačajo nekako 30 Din. Lahko si mislimo, koliko časa in truda je treba, da jih nalove 1 kg in kako krvavo je ta denar zaslužen.

Tekoče sadje. Sadni sokji imajo v splošnem isto zdravstveno vrednost kakor sveže sadje in za bolnika so naravnost neobhodno potrebni. Zlasti za bolnike, ki jih tresse mrzlica. Sadni sokji znižujejo tu temperaturo, vrhu tega jih prebavi z lahkoto tudi telo bolnika, ki je popolnoma oslabeledo ni ne prenese težkega prebavnega dela.

Sladkor v sadju krepi telo, mineralne soli in vitamini ga poživijo, sadne kisline gasijo žejo. Dragocena je tudi lastnost sadnega soka, da vzbuja apetit in da odpravlja iz telesa strupene snovi, ki se nabirajo v njem.

Ameriška kolonija ob Sredozemskem morju. Malokateremu bo znano, da so imele Zedinjene države pred 125 leti ob Sredozemskem morju kolonialno posest. Ta zanimivi intermezzo v kolonialni zgodovini je v zvezi z imenom hrabrega ameriškega častnika generala Williama Eatona, ki mu je publicist Francis Reunell Rodd posvetil celo knjigo. O tej koloniji in o žalostni usodi njenega ustanovitelja poroča zadnji zvezek ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«.

V Angliji štedijo. Po najnovejših podatkih so znašali dohodki tekočega finančnega leta do 9. septembra skupno 250,428.045 funtov. V istem obdobju lanskega leta pa 243,634.267 funtov. Izdatkov je bilo letos 295,066.006 funtov, to je za 32 milijonov manj kakor lansko leto.

Velika avtomobilska nesreča. Pri Solingenu se je ponesrečil velik tovorni avtomobil, s katerim se je vozilo 45 narodnih socialistov. Vozilo je zdrknilo po ostri strmini in pokopalo pod seboj šest mož do smrti; 32 je bilo ranjenih, od teh 18 nevarno. Kaj je bilo krivo nesreči, še niso dognali.

Štorklja premagala mlinarja. V nekem porenskem mestu je na mlinarjevem dimniku začela gnezditi štorklja. S tem visokonožnim gostom pa ni bil zadovoljen mlinar. Sklenil je, da bo štorkljo odpodil in je v to svrhu zakuril peč. Štorklja pa se ni ustrašila. Dobila je nekje ilovico in vztrajno lepila dimnik, čimbolj je mlinar kuril. Ta dvoboj je trajal precej dolgo in je postala štorklja že vsa siva od saj; toda tudi mlinarju je slaba predla, kajti dim se je že valil po vsem stanovanju. Končno je le zmaga štorklja in se je mlinar vdal, videč njeno vztrajnost in požrtvovalnost, ki bi lahko služila tudi ljudem za vzgled.

Skok iz višine 3200 metrov. Angleški letalski poročnik Staniland, eden izmed najbolj znanih angleških letalcev, je izgubil te dni pri nekem letalskem poletu nad Midlessexom v višini 3200 m oblast nad svojim aparatom. Odkočil pa je pravočasno s padalom in je pristal nepoškodovan, dočim se je letalo raztreščilo.

Brezvestne špekulacije na račun rudarjev. Ker rudarji bosenskih rudnikov ne dobijo redno izplačanih svojih mezd in so mnogim mezde na dolgu že nekaj mesecev, nimajo rudarji od težkega dela ničesar razen živila, ki jih dobivajo na račun svojih zaslužkov iz konzumov, in deputatnega premoga. To bedo in stisko izkoriščajo v zadnjem času neki agenti, ki od rudarjev za mal denar odkupljajo premog in živila iz konzumov.

Jakob Lapuh:

12

Peregrin Zavožen

(Povest iz davnine.)

(Nadaljevanje.)

»Poštenjak ne bo nikogar skušal slepiti z besedami —«

»Kaj tedaj hočeš?« se je s težavo premagoval moj oče.

»Dokazov za Hildino poštenost!« je ponovil Ziga, češ:

»Tebi bo to pač najlaže izpričati.«

Ko je oče vnovič zatrdil, da si ne more misliti, kakšnih dokazov si oni želi in v čem naj mu jih nudi vprav on, se je Ziga zlokobno zarežal, češ:

»Saj imaš sina —«

»Ali naj mali nebogljencek pomiri tvojo nejevoljo?« ga vitez Teodor še vedno ni mogel razumeti, Ziga pa je odločno pritrdil:

»Samo on, oziroma ti — v njegovem imenu!«

Oče se je spričo odločnosti tega trmastega človeka sicer zdržnil, vendar ni mogel premisliti, kaj utegne črnega imeti za bregom. Čutil je samo, da mora oteti dvoje življenj, in je hlastnil:

»Na mojo čast! Kar morem, sem pripravljn storiti v sinovem imenu, da rešim tebi Hildo in hčerko, ki sta tvoji! — Govori zdaj!«

Ziga je naglo segel v ponudeno desnico in siknil:

»Upam, da je zdajle govoril vitez —«

Z največjim premagovanjem jeze, ki se je ob takem besedovanju bolj in bolj divje dvigala v njem, je ponovil oče svojo obljubo, nakar je Ziga brez oklevanja izustil:

»Ako je res, kar trdiš, da je namreč Vale-

rija moja hči, bodita tvoj sin in ona izza današnjega dne — zaročenca! Velja? — Ako pristaneš, se Hildi ni treba bati niti najmanjšega očitka več, pa tudi Valerijo bom smatral in odgajal kot svoje dete, ako ne, pač vem, da moj sum ni bil brez podlage.«

Očeta je nenavadna zahteva zadela kakor udarec z najtežjim kijem. Kako naj pristane na blazno misel, ko ve, da bi s tem lasten rod pahnil v oskrunjeno zvezo, ki bi utegnila bodočemu pokolenju za vselej zapreti pot do sreče?! In sreče je v življenju itak tako neznanško malo...

»Otrok v materinem naročju vendar ne bova zaročala?!« se je skušal ogniti, Ziga pa:

»Vidiš, da res nikomur ne delam krivice! Zdaj mi sam potrjuješ Hildino krivdo —«

»Nikolil!«

»Čemu se potlej braniš dokaza? Ker se bojiš zveze —«

»Pa bodil!« ga je naglo prekinil oče, ko je videl, da ni več nobenega izhoda, ako hoče oteti svakinjo in dete — — —

»Zdaj veš, zakaj sem te svaril, da se ne bližaj Valeriji,« je nazadnje trpko vzdihnil oče, ko mi je razgalil mrko tajno, meni pa je bilo po razkritju tako prazno v sredu, da nisem mogel niti odgovoriti. Ves svet se mi je zadel neznanško oduren in grd. Ali res ni še dovolj mraka in senc v moji duši, da se morajo venomer zgrinjati nove vanjo? Ti blažena nevednost, zakaj si mi ubežala! Kako lepo je vendar bilo življenje v tvojih mehkih koprenah!

Oče je sedel kraj mene kakor kip. Bil je voščeno bled in oči so se mu skrile nekam globoko pod čelo.

»Da, da,« je zamrmral, »za vsak napačen korak se življenje strahotno maščuje.«

Meni je kovalo v glavi. Spomnil sem se

naukov rajne Margarete in si v duši ponavljal, da razen Boga res ni sile, ki bi razvozljala strašne voze. Zavest, da sem še izza najnežnejšega detinstva zadrgnjen vanje tudi sam, me je bolela kakor gnojna rana. Odtod torej gospodarjevo čudno vedenje napram meni, odtod strastno vpraševanje, kaj sva govorila s Klotildo! Le čemu se je ta ženska ondan tako srdito postavila bratrancu po robu?

Najsi me je žgalo toliko dvomov, si tisti trenutek iz strahu, da ne izvem še kaj hujšega, nisem upal vprašati očeta, kaj sodi o Klotildi, dokler se ni oglasil sam, češ, da Zige končno niti takšno jamstvo ni popolnoma potolažilo. Pred Teodorjevim odhodom da je zopet začel o dediščini, češ, da je treba imetje kolikor mogoče varovati. Premoženje da se naglo razdrobi, težko pa ga je zopet zbrati in združiti v oblasti enega rodu. Gradovi, ki pogosto menjajo gospodarje, da začno vsi propadati. Tudi tlačani na takih posestvih niso posebno poslušni in se radi izogibljejo dolžnostim. Zato je najbolj pametno, ako se Teodor zaveže, da se za slučaj ovdovelosti vnovič poroči in vzame za ženo — Klotildo. Tako bi bil rod z izmetjem res trdno in nerazdružno povezan.

»Takrat nisem prav razumel,« je priznal oče, »kam meri Ziga s svojo zahtevo. Zdela se mi je bolj smešna kakor resna. Zdaj, ko lahko sodim iz poznejših dogodkov, šele slutim gorje. Zato sem te opozarjal in vabil v svet.«

Slutil sem, da utegne tičati za temi preprostimi besedami nova groza in da je nemara Klotilda samo slepo orodje v bratrančevih rokah, vendar tega niti po vsem, kar sem doslej slišal iz očetovih ust, nikakor nisem mogel verjeti! In kakor je mladost vedno vihrava, sem skušal tudi zdaj od očeta takoj izvedeti, kaj misli sam o tem.

I. jugoslovanski perutninski kongres in razstava perutnine iz cele države v Valjevu

Traja 22., 23. in 24. oktobra 1933. v Valjevu.

Na kongresu se bo razpravljalo o sledečem:
1. Perutninske in živinske zadrage. — 2. Nalezljive bolezni perutnine, proti mere, zdravljenje in uničevanje istih. — 3. Proizvajanje razplodnih grl in mere za izboljšanje narodnega perutninarstva. — 4. Farmarsko perutninarstvo (v odgojevališčih). — 5. Perutninarstvo na kmetih. — 6. Trgovina z jajci.

O teh temah bodo razpravljali naši najboljši strokovnjaki. Po kongresu se bo poskušala osnovati: »Zveza vseh perutninskih zvez, zadrug, družb in dr.« zato prosimo vse, da pošljete svoje pooblaščenke, katere predhodno prijavite.

Na perutninski razstavi lahko sodelujejo vsi ljubitelji in odgojitelji perutnine iz cele države s pravico na nagrado. Razstavile se bodo: kokoši, race, gosi, pure, biserke, fazani, pavi in dr., in to čistokrvne, plemenske, križane in domače.

Na razstavi bo poseben oddelek za železničarje, kateri so v poslednjem času pokazali zelo veliko voljo za širjenje plemenske perutnine med narodom.

»Putnik« je naprošen, da organizira potrebne vlake za obisk kongresa in razstave.

Obiskovalci imajo pravico za 50% popusta za sebe in za prevoz perutnine, katero želijo razstaviti. — Vpis do 5. oktobra t. l.

Za prijave in ostale informacije se je obrniti na »Živilarsko podružnico v Valjevu«.

ČE SE KAJ DOLGUJETE na naročnini za Kmetški list, vas prosimo, da nam zaostanek čimprej nakažete, da se vam redna pošiljatev lista ne ukine.

Za gospodinje

Na jesen živimo v obilici sadja. Sadje je za človeško hrano velike važnosti, kakorkoli ga uživamo: surovo, sušeno ali kuhano.

Surovo sadje se navadno kmalu pokvari; le malo vrst jabolk in hrušk poznamo, ki se drže nekaj mesecev, če je sadje zdravo in pravilno shranjeno. Posušeno sadje (krhlji, slive, češnje itd.) se drže dalje, izgubi pa mnogo na okusu. Kuhano sadje pa uživamo takoj (jabolčnik ali čežana, češpljevec itd.), ali pa ga hranimo v obliki »kompotov«.

Kompotov se ljudje pri nas nekam bojé, češ, da je to »pregosposko« zanje in predrago. Pa ni tako; tudi razni kompoti ali vkuhanu sadje ni predrago. Nekaj primerov: »Ruski lonec« je ime prav dobrega kom-

pota. Vlij v večji ali manjši lonec ali steklenico 1 steklenico araka, ki ga dobiš v vsaki boljši trgovini z alkoholnimi pijačami, in v arak vrzi vse mogoče sadeže, kar jih je pač na razpolago: razrezane hruške in jabolka, razne jagode, slive itd. Na vsake pol kile sadja pa dodaj še četrť kile sladkorja in »kompot« je gotov. Od časa do časa ta kompot premešaj, hrani ga pa na zračnem prostoru.

Hruške v jesihu in sladkorju. Olupi in očisti približno 2 kili ne prezrelih hrušk. Potem zavri pol litra vinskega jesiha in četrť kile sladkorja skupaj. Ko jesih zavré, deni vanj hruške in jih skuhaj, da so na pol mehke. Ko so hruške kuhane, jih daj v steklenice, dodaj v vsako steklenico nekaj gramov ingverja in nekaj celega cimeta in zalij vse s kuhanim jesihom. Čez tri dni jesih še enkrat odcedi in ga prekuhaj in ga zlij vročega na hruške. Ko se vse ohladi, zaveži steklenice s pergamentnim papirjem in jih daj na hladen prostor.

Hruške v sladkorju. Olupi primerno količino hrušk, razreži jih na 4-6 delov in jih očisti pečk. Na 5 kg hrušk potresi 2 kg sladkorja, premešaj in pusti stati 4-5 ur. Nato daj lonec na ogenj, dodaj nekaj limonine lupine in kuhaj hruške približno pol ure, a pazi, da se ne razkuhajo. Ko so hruške kuhane, dodaj še nekaj limonovega soka, položi hruške v steklenice, sok pa še enkrat zavri in ga zlij vročega na hruške. Ko se vse ohladi, zaveži steklenice s pergamentnim papirjem in daj steklenice na hladno.

XVI. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Pri mirnejšem nakupovanju je že polovica letošnjega pridelka prešla v druge roke. Danes se plačuje 70- do 75- Din in čez za 1 kg hmelja.

Društveni odbor.

Valute

1 ameriški dolar	Din 37-
1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 178-
1 francoski frank	Din 2-25
1 češ. sl. a krona	Din 1-7
1 italijanska lira	Din 3-02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28% na ime »prima«. To se pravi, ako prodaj 1 ameriški dolar po kurzu Din 48-80 in do daš še 28%, dobiš za dolar Din 62-70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8-85.

Tržne cene

v Dravski banovini

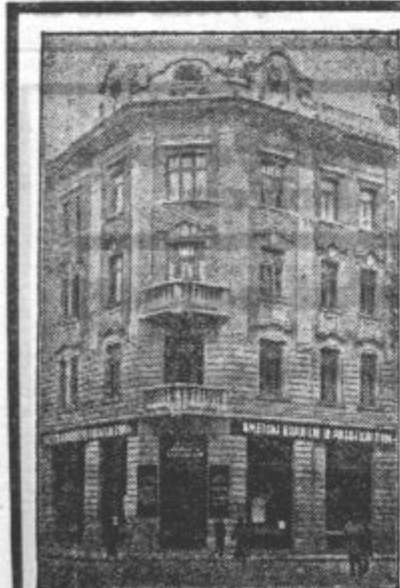
Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4-50 do 5-
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3- do 4-
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2- do 3-
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2- do 3-50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1-90 do 2-50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4- do 5-50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din 8- do 9-
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9- do 11-
Prašiči, 3-4 mes. stari	1 kom. Din 200- do 350-
Kokoši	1 kom. Din 18- do 25-
Piščanci	1 kom. Din 15- do 20-
Pridelki:	
Pšenica domača	100 kg Din 120- do 130-
Rž	100 kg Din 100- do 125-
Oves	100 kg Din 80- do 100-
Koruza	100 kg Din 95- do 110-
Ječmen	100 kg Din 100- do 110-
Ajda	100 kg Din 175- do 180-
Fižol	100 kg Din 180- do 200-
Krompir	100 kg Din 50- do 70-
Seno sladko	100 kg Din 40- do 50-
Slama	100 kg Din 30- do 35-
Mleko	1 liter Din 2- do 2-50
Smetana	1 liter Din 10- do 13-
Surovo maslo	1 kg Din 20- do 24-
Sir	1 kg Din 16- do 22-
Drva za gorivo, trda	1 kub. m Din 80- do 120-
Drva za gorivo, mehka	1 kub. m Din 60- do 80-

Sejmi

- 25. septembra: Bučka, Dovje, Nova vas, Završe, Lesce;
- 26. septembra: Dolenja Lendava;
- 27. septembra: Koprivnik, Krka, Trava, Sv. Urban pri Ptuj;
- 28. septembra: Muta, Turnišče;
- 29. septembra: Mirna peč, Menges, Grosuplje, Rovte, Škofja Loka, Sv. Barbara, Marenberg, Šoštanj, Cmurek, Verzej, Pilštanj, Gorenja Lendava.

Žrebanje srečk

Pri žrebanju srečk Rdečega križa, ki se je vršilo 14. t. m. so bile amortizirane sledeče serije: 150, 242, 808, 1015, 1773, 2057, 2132, 3454, 3662, 4105, 4140, 4597, 4894, 5110, 6386, 7293, 8682, 9798, 9838, 9900. Dobitke so zadele sledeče številke: št. 18 serija 3738, Din 25.000; št. 47 serija 3962 Din 1.000; št. 84 serija 4186 Din 500; št. 49 serija 5123 Din 500; št. 4 serija 25 Din 200; št. 41 serija 2140, Din 200; št. 29 serija 5669 Din 200; št. 70 serija 5858 Din 200; št. 94 serija 7145, Din 200. Po Din 50- pa: št. 30 serija 386, št. 24 serija 572, št. 31 serija 621, št. 53 serija 1091, št. 14 serija 1312, št. 96 serija 1536, št. 5 serija 1801, št. 27 serija 1955, št. 8 serija 2129, št. 76 serija 2219, št. 21 serija 2849, št. 46 serija 2983, št. 73 serija 4328, št. 78 serija 4456, št. 16 serija 5036, št. 71 serija 5404, št. 92 serija 6858, št. 89 serija 7553 in št. 13 serija 9702.

Račun poštne hranilnice št. 14.257

Telefon št. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000- ● Rezerve Din 1.100.000-

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8-12½, in od 3-4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

Glavna filijala
v
LJUBLJANI

Državna hipotekarna banka

Centrala
v
BEOGRADU

Kraljevine Jugoslavije — Beograd

Sprejema hranilne vloge in plača letno 6% obresti • Za vse bančne obveze jamči država

Ustanovljena leta 1862

Pravilno gnojenje - bogata žetev!

Naše gospodarske rastline rabijo: dušik, fosfor, kali in apno.

Najbolj pravilno gnojimo z umetnimi gnojili.

Priporočamo:

Nitrofoskal-Ruše, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija in 33% apna;

Nitrofoskal-I, ki vsebuje 8% dušika, 6% fosforne kisline, 8% kalija in 35% apna;

Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika, 12% fosforne kisline in apno; apneni dušik, ki vsebuje 16% dušika, 70% apna.

Vsa naročila sprejema

„Ekonom“ osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7

Ročna stiskalnica in sadni mlin na kamen (Mayhart)

se prav ugodno zamenja za kisa jabolka in druge poljske pridelke. Ponudbe je poslati na upravo Kmetkega lista pod označbo „Ugodna zamenjava 1.“

Za svojo vzamemo

pridno kmetko dekle 16—25 let staro, ki je vajena gospodinjstva in ostalih del na kmetiji. — Ponudbe poslati na upravo Kmetkega lista pod „Kmetko dekle“.

Polnomasni,
polmasni in
trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

OGLASI

v

„Kmetkem

listu“

imajo

USPEH!

Josip Olup, Ljubljana

Trgovina z manufakturnim blagom, moško konfekcijo in modnimi potrebčinami. Velika izbira kamgarnov, sukna in hlačevine iz priznane najboljših angleških, čeških in domačih tovarn. Velika zaloga moških in deških oblek ter vsakovrstnega perila iz lastne tovarne TRIGLAV. Obleke in perilo se izdeluje tudi po meri. Trgovski prostori: Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ulica 8. Moje načelo je: dobro blago, najnižje cene!

Suhe gobe

kupuje po najvišji ceni
SEVER & KOMP., LJUBLJANA
Gospodarska cesta 5

Kupujte
samo
domače
blago!

Hidravlična stiskalnica

s pritiskom 300 atmosfer se jako ugodno zamenja za kisa jabolka in druge poljske pridelke. Ponudbe je poslati na upravo Kmetkega lista z označbo „Ugodna zamenjava 2.“

SUHE GOBE

kupuje vse leto
in plačuje čim
višje

M. Geršak Co.
Ljubljana
Prečna ulica št. 4

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog